

آبونه شرائطی

مالک عثمانیه ده ساله کی (۶۵)، الق
ایلاف (۳۵) غروشد.

مالک احمدیه ده ساله کی (۹۷)، الق
یلغی (۹) فرانقدر.

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی بشند.

§

مسلكه موافق آثار مع المحتویه قبول
اولتور. درج ابدلین یازیلر اعاده
اولونماز.

الکشاف

۱۳۳۰

دینی، فلسفی، علمی، ادبی، سیاسی هفته اق مجموعه اسلامیه در.

اخطارات

رساله خردن آلمدیخی کوسترلك شرطيله
بتون یازیلر هر هانکی بر خزنه طرفنان
اقتباس اولونه ییلیر.

§

مکتوبلرک، امضالرک واضح و اوقوناقلی
اولمسی و آبونه صره نوموسی محتوی
بولونمسی لازمدر.

§

ممالک اجنبیه ایچون ونه اولر
درسلیرشک فرانسزجه ده یازلمسی دجا
اولتور.

§

ره و ندرلدیکی زان نه یه د ژا اولدیغنک
واضعا پیلدیلمسی دجا اولتور.

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول: ع. اشرف ارباب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد ۲۹۴

۴ جمادی الاخر ۱۳۳۲

پنجشنبه

۱۷ نیسان ۱۳۳۰

جلد ۱۲

مَقَالَات

اجنبی متخصصی

افغانستان امیر مرحومی عبدالرحمن خانک بر مطالعہ سی

سبیل الرشادک اولکی هفته کی نسخہ سندہ افغانستان امیر حاضری حبیب اللہ خان حضرت تلینک کابل شہرینی الکتریک ضیاسیہ تنویر ایتمک ایچین اور وادن برقچ متخصص جنبہ قرار ویرمش اولدینی مندرجہ دی .

بنده شوقرار طولایسیہ امیر حضرت تلینک پدری اولان امیر عبدالرحمن خان مرحومک بوخصوصہ نہ فکرده بولوندیغنی قارئین کرامہ بیلدیرمک ایستہ دم وکندی اترندن ترجمہ ایندیکم سطور آتیہ نی انظار مطالعہ یه وضع ایلہ دم :

«خلاق عالم حضرتلری، برباشی بدنہ، کذا بربدنی برباشہ، خلاصہ بوتون اعضای وجودی بربرینہ مفتقر بارآمقلہ انسانلرک یکدیگریسہ محتاج اولدیغنی بزہ بیلدیرمشدر . سلاطین عظام ، شہونکتہ دن آکلار مالیدرکہ اک زیادہ شوکت وسطوت صاحبی اولانلری بیلہ اسباب استراحتلرینک تأمین ایچین آشی، قوندورہ چی، ترزی کی برطاقیم خدمتکاران وصنعتکارانک وجودینہ محتاج اولمقدن خالی قالامازلر .

کتب سہاویہ نک اخبارینہ کورہ پروردکار عالم ، شومکونائی برہفتہ ایچندہ کتم عدمدن عرصہ وجودہ کہ تیرمش وبوتائی ایلہ ارادات ومقاصدیمزده متأمل داورانمق لازم کلدیکنی بزہ ضمناً کوستہ رمشددر . بردولتک قوت واقتداری ، اساس تشکلنہ کورہ در . ہانکی حکومتدہ عالم وصاحب تجربہ کیمسہ لر چوقسہ او حکومتک ترقیاتی، سائرلرندن فضلہ اولور . بوکابناء ہر دولت ، ارباب کفایتک وجودینی غنیمت صایار واونلرک استخدا میلہ ترقی وتعالیسی آتیرمق ایستہر .

پادشاہلر ، ظل اللہ فی العالمدر . تبعہ لرینک سعادت وفلاکتی باطوغرودن طوغروہ ، یاخود توسط وزرا ایلہ ید اقتدارلرینہ مودوعدر . بناء علیہ جناب حقک سلطان السلاطین اولوب کندیلری ، اونک قائم مقامی بولونقلرینی دوشونہرک جلہ مخلوقانہ عدل ورأفتہ معاملہ ایتمہ لر و سیاہ ، بیاض ، قرمز کی رنگ فرقی ومسلما نلق ، عیسویلک ، یہودی لک ، یاخود دینسزلک مثلی مشرب ومذہب تفاوتی نظر دقتہ آلمقسزین حقارندہ مساواة عدالت کوستہ رملری لازمدر .

شایان تعجبدرکہ : بز ، باشقہ لرینک قصورینی وکندیمزلر محسناتی کورورده سائرلرینک محاسنی وکندیمزک معاینی مشاہدہ ایدہ مہ یز .

بوکونکی ممالک ایلہ حکومت موجودہ یه باقیلسہ مذہب وعدالتدن دم ووران دولتلرک ، لازمہ انسانیتہ رعایت ایدوب ایتمہ دکری . ومراتب ومناصبی رنگ و دین فرقی دوشونولمکسزین افراد انسانیتہ دن ہر برینہ ووروب ویرمہ دکری پک قولای آکلاشیلر .

افتخار ایدہ رمکہ حکومتدہ مستخدم اولان یابانچیلر . اقارب قومہ نسبتہ داہا زیادہ ایلرلہ مشلر ، تحصیلات ، مالیات ، طبابت خصوصیہ

صاندیلر . بو قارغاشالقدہ (حذیفہ) حضرت تلینک پدری (یمان) اسمندہ کی صحابی ، یا کلشقلہ شہید اولدی . اوغلی حذیفہ « آمان دو قونما یک . بابامدر . » دیسہ باغیر دیسہ دہ ایشیتدیرہ مدی .

حضرت یمان ، اختیار بر مسلمان ایدی . کندی کی باشی آلمش و آرتیق محاربہ دن قالمش اولان (ثابت بن وقش) ایلہ برابر مدینہ دہ قالملری ، پیغمبر افندیمر طرفندن سویلہ ندیکی حالہ بویاشلی آرسلا نلر ، شہید اولمق ایچین برلکدہ کلہ لر ایچین اذن ایستہ مشلر وقارغاشالنی متعاقب مرادلرینہ ایرمشلر در .

حضرت حمزہ نک شہادت

مسلمانلرک دوئمہ سی ومشرک لرک ابکی طرفدن هجوم ایتمہ سی اثناسندہ رسول اللہک عمجہ سی حمزہ بن عبدالمطلب حضرتلری ، کوکرہ مش آرسلان کی اطرافہ آتیلور و ہر صالدریشیلہ مشرک لردن بری ، اولور زمرہ سنہ قاتیلور دی . او کون بو قہرمانک اولدیردیکی مشرک لر ، اوتوزدن فضلہ ایدی دیورلر .

أک صوک اولدوردیکی (سباع بن عبدالعزی) اسمندہ بر حریف ایدی . فقط بوصویہ کیرمش وحضرت حمزہ کوز دیکمش (وحشی) آدلی بری دہ الندہ کی قیصہ صاہلی غارنی بی فیرلاتوب او فدا کار مجاہدی ووردی .

غارنی ، حضرت حمزہ نک کوبکی آلتہ صاپلانوب او جی آرقہ سندن چیقدی . او یارالی آرسلان صوک بر غیرت کوستہ روب داورانمق ایستہ . دیسہ دہ موفق اولامایوب دوشدی . وحشی ، بوصودن چیقوب کلدی . قانچقجہ سنہ ووردینی حمزہ حضرت تلینک قارندن کوکسنہ قدر یاردی وجکری نی چیقاروب (ابوسفیان) ک قاریسی (ہند) ہ کوتوردی :

بو قادین ، بدر محاربہ سندہ ایلک مبارزہ ایدنلردن (عتبہ) نک قیزی ، (ولید) ک دہ قیز قارده شی ایدی . او مبارزہ دہ حمزہ حضر تلینک اولدوردیکی (شیبہ) دہ عمجہ سی بولونویوردی . اونلرک انتقامنی آلمق ایچین وحشی نک الندہ کی جکری قایدی وجانا وایلر کی دیشیلہ بر بارچہ سنی قوباروب چیکنہ دی ، لکن یوتامادی .

صوکرا (وحشی) دہ (ہند) دہ مسلمان اولدیلر پیغمبر افندیمرک عفوندن استفادہ ایدوب قورتولدیلر [۰]

حمزہ حضرت تلینک قیز قارده شی اوغلی (عبداللہ بن حش) ایلہ مکہ مهاجرلرندن (شہاس بن عثمان) دہ بوصیرادہ شہید اولدی . عبداللہ بن حشک ووردینی ضربہ لردن الندہ کی قیلیج قیریشدی .

ظاہر المولوی

[۰] وحشی ، مکہ فتحندہ مسلمان اولمش ورسول اللہک کوزنہ کورونمہ سی پیغمبر طرفندن کندیسہ امر بویورولمشدی . بونک وزرینہ شام طرفلرینہ کیتدی . عامہ وقہ سندہ بولونوب حمزہ بی شہید ایندیکی حربہ ایلہ (مسیلہ) اسمندہ کی یالانچی پیغمبری دہ اولدوردی . فقط سرخوشلہ مبتلا اولوب برقچ دفعہ دایاق یہدکی حالہ اوصلانمادی . حضرت عمرک خلیفہ ابکی زمانندہ آدی اصحاب دفترندن سیلیندی . نہایت شراب ایچندہ بوغولوب کیتدی .

ترجمه ایدیله سی ، بو اداره نك وظائفی جمله سندندر . حالا برقاج كتابده ترجمه ونشر اولومشدر .

رابعاً — مشهوراته كوره تحصيل علوم ايچين اورويابه كيدن شرقيلىر ، اوروياليلرك فضائل وقابليياتى ا كتساب ايدم جكنه ، مسكرات قوللامق ، قار اوينامق وسائر كى عادات وردائلى اوكره نوب مملكتلرينه كه تيريو رلر . چوققلى ده مشرب ومذهبلىرى اونوتوب دينسز ، ايمانسز اولارق كرى دونويورلر . بناء عليه مملكتكم كنجلرى ، ينه مملكتكمده وتحت نظارتكم اولارق تعليم وتربيه ايتك اك طوغرو بر حر كندر .

خامساً — بر مملكتكمده او مملكت لسانيله تدريس ايديله ين علوم وفنونك اساسى چوروك قاير .

سادساً — بوراده مملكتكم اهالىنى چابوق وائى اوكره نك ايچين تشويق ايديو روم ، اجنبى معلملرده شاكر دلىرى ممكن اولدىنى قدر چابوق تعليم ايله كدن صوكرا نه وقت ايستهرلر سه مملكتلرينه دونملىرى وبوخصوصه بندن قورقلىرى سويليورم . چونكه : كرك انكليزلىر ، كرك هندليلىر ، كرك سائر اجنبيلرله عقد ايديلن مقاوله نامه لرده شاكر دلك معلمدن استغناسى حاصل اولونجه يه قدر متخصصلرك مملكتلرينه دونميه جكنه دائر بر شرط درج ايتديرييورم . بو شرطك حسن تاثيرى كورولويور . وبر متخصص ، سرعت وامنيته وطننه عودت ايچين طلبه سنى دقت واهميته تعليم وتربيه يه مجبور اولويور .

كالم شوق وافتيخار ايله بيان ايدرمكه : مملكتكم اهالىسى ، بوتديردن فوق العاده مستفيد اولمش واولجه متخصصين اجنبيه اره لرند بولونان بعض مقامات ، بو كون مالم افرادينك يد اقتدارينه كچمشدر .

طاهر المولوى

مكتبات

هندستانه مخبر مخصوصه :

هند مسلمانلرينك علمى وسياسى جمعيتلىرى

هند مسلمانلرينك معارف قونفرانسى :

سيد احمد خان كندى پاره سنى ، ثروتنى ميدانه قوبه رق (عليكر) قولونى آچدى . صوكره اعانه طولا يه رق قولون ايچون ملك آلدى . بناسنى ياپدى . كتابلرى ، معلملرى احضار ايتدى . حكومت محليه نك معاونته ده - مسلمانلرى امور سياسيه دن آليقويق منفعتى مقابلنده - نائل اولدى . مسلمانلرى ، كندى چوققلى قولونه كوندرمك ايچون تشويق ايتدى . اونه يه برويه قوشدى . نطقلى وردى ، رساله لر يازدى . هر نه ياپديسه اك صوكره قولونى ايستديكى كى تأسيسه موفق اولدى . قولون هر سته برقاج يوز كيشى تحصيل عالي شهادت نامه سنى حائز اوله رق چيقيورلر . علوم وفنون اسلاميه ايله تاريخ اسلام ، تاريخ هند لايقيه تدريس ايدلديكى مثللو ، فارسى وعربى لسانلرى كركى كى اوكره نك احمد زاده با مستند قينندن ايكي فاضل ذات انتخاب ايدلشدر . معيتلر نه ده

كبي عالي درجته قدر ارتقا ايله مشلردر . چونكه : بنم نظرمده قابليت وكفايت ، دوستلق وقرابتدن ده كرليدر . ان شاء الله اولاد واحفادمده بكا پرولك ايدمرك زهد خشكه قابيلماز وهانكى قوم وملتدن اولورسه اولسون اقتدار صاحبلىرى استخدام ايتمكدن كرى طورمازده مملكت وملت ، ترقيات وسعادات ايچنده پارلادجه پارلار . لكن اقارب ومنسوينكده ترغيبندن غفلت ايديله ملى ، اولرى ده تشويق ايله يهرك چاليشديروب يه تيشديرمه ليدر .

بن ، ملل مختلفه دن بر چوق متخصصلر جلب ايتدم ومملكتكمده فنون وصناعاتك انتشارينه چاليشدم . مالم ، اولردن مستفيد اولدى وخيليدن خيلى يه معلومات ايديدنى . حالا بواصولى محافظه ايديو روم ، بندن صوكرا كيلرده دوام ايله مه ليدرلر .

خدمتمده بولونان ارباب اختصاصك تماميله اسملىرى شوكتابه درج ايتك ممكن دكلدر . فوق العاده خدمتى كورولن ومملكتكمده يادكار يادارى قالان بعضلىرى ذكر ايله يه جكم كه بولر ، يابوسبوتون يكي بر اداره تشكيل ايله مش ، ياخود غيبوتلرنده معلمه احتياج بيراقايه جق درجه ده مالمه فنون وصناعات اوكره تمشلردر .

خدمتمه كيرن اجنبيلردن بعضلىرى استعفا ايدوب چكيلمش ، بعضلىرى ده مدتلىرىك بيتمه سى اوزه رينه قالقوب كيتمشدر . بعضلىرى هنوز مستخدم ، بعضلىرى ده وظيفه لرندن مخرجدر .

عدم اهليتلىرى الجاسيله چيقاريلان بو آدملىرى تشهير ايتمه يه جكم . چونكه : باشقه بريره مراجعتلرنده مردود ومستقل اولمالرى ايسته ميم . لكن بن يازماديم حاليه بيلينير وطانيلىر ايسلر او كاده قاريشام .

بعضلىرى ، متخصصلر كه تيرتوبده مملكتكم كنجلرىنى تحصيل ايچين فرنگستانه كونده رمه ييشمه تعجب ايديو رلر . بوكا جواب ويره يم :

اولاً — خارجه طلبه يوللامق ايچين ايجه بر مصرف لازمدر . حال بوكه : ملت ايچندن بومصرفى اختيار ايدم جك ، ياخود صرفه رضا كوسته ره جك كيمسه يوق كيدير . افغانستان دولتى ايسه بودجه سنه بويله بر قارشيلق قوياجق قدر زنكين دكلدر .

ثانياً — مملكتكمده كى اطبا ايله صنعتكارانه : — چوققلى كى كه تيرك ، اورويابه كونده ريم . طبابت ومهندسلك اوكرنسينلر . ديه مكرراً سويلدم . هيسى ده سكوت ايله مقابله ايتديلر .

ثالثاً — بنم تبعه م ، اجنبى لسانى بيلمز . بوندن طولاي ممالك اجنبيه يه كيده جك اولسلر عملى صنعتلىرى اوكرنملىرى لازم كلير . زيرا : فنون عاليه تحصيل ايچين اول اولنرك محرر بولندينى لسانى تعليم ايتملىرى مقتضيدر .

بوسيله كاتم (سلطان محمد خان) ك تحت رياستنده بر اداره تشكيل ايتدم . كابله كى قابريقه لرده بولونان انكليزلىر ايله اوروياليلرك بو اداره واسطه سيله بكا معروضاتده بولونمالرىنى تنبيه ايله دم . رياضى ، كيميا ، فيزيق وسائر كتب علميه وفنيه نك لسان فارسى يه